

ἀχρειάνιστος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. ἀχρειάδ'στους
Ἦπ. (Ζαγόρ.) ἀχρειάνιστους Θεσσ.

Ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπιθ. ἀχρειάνης καὶ ἀχρείαστος.
Ἀχρειάνης 1, ὁ ἰδ.

ἀχρειᾶς ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. ἀχρειοῦ Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀχρεῖα, δι' ὃ ἰδ. ἀχρεῖος, καὶ τῆς καταλ. -ας.

Ἀνθρωπος λέγων καὶ πράττων ἀχρεῖα, αἰσχροῖα: Διάσ-
λοι μέσα σ', ἀχρεῖα! Ἀχρειοῦ εἶναι, χίλιες ἀχρεῖες κουβέδες
λέει. Συνών. ἀχρειολογᾶς. Πβ. ἀχρειάνης 1.

ἀχρεῖαστῶ ἡ, Θράκ. (Καλαμ.) ἀνιχρεῖαστῶ Θράκ.
(Μυριόφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχρεῖος. Ἦ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀχρεῖότης, αὐθάδεια Θράκ. (Καλαμ.) 2) Σφάλ-
μα, ἀνοησία Θράκ. (Μυριόφ.): Αὐτὸς κάμνει ὅλο ἀνιχρεῖα-
σις.

ἀχρεῖαστα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχρεῖαστος.

Χωρὶς ἀνάγκην, ματαίως: Μὴν ξοδιάζεσαι ἀχρεῖαστα.

ἀχρεῖαστος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀχρεῖα-
στους βόρ. ἰδιώμ. ἀχρεῖαστες Σκῦρ. ἀχρεῖγματος Θήρ.
Κρήτ. Πελοπν. (Σουδεν.) ἀχρεῖγματος Στερελλ. (Ἀράχ.)
ἀχρεῖγματος Λέσβ. (Μανδαμᾶδ.) ἀχρεῖαστος Πελοπν. (Ἀρ-
καδ. Κόκκιν. Λάστ. Παππούλ.) ἀνέχραστους Μακεδ. (Κα-
στορ.) ἀνέρκαστος Κύπρ. ἀνάρκαστος Κύπρ.

Τὸ ἀμάρτ. μεσν. ἐπίθ. ἀχρεῖαστος πιστοποιούμενον
ὑπὸ τοῦ ἐπιρρ. ἀχρεῖάστως.

1) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τι, ἄχρηστος,
ἀνωφελής, περιττός κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Ἀχρεῖαστο
πρᾶμα. Εἶμαι ἀχρεῖαστος πρὸς ἐγὼ, γέγρασα κοιν. Ἀπὸ τὸ κομ-
μαίτ' ἡ τζόχα 'ς ἐμὲν ἀχρεῖαστον ἐν' Τραπ. || Γνωμ. Κρύψε
τ' ἀχρεῖαστο γιὰ χρεῖαζοῦμενο Θράκ. (Σηλυβρ.) β) Ἐκεῖ-
νος τοῦ ὁποίου εἶθε νὰ μὴ λάβωμεν ἀνάγκην, ἐπὶ ἱατροῦ,
φαρμάκων κττ. κοιν.: Ἀχρεῖαστος νὰ 'ναι! Ἀχρεῖαστος νὰ
μοῦ 'σαι! Ἀχρεῖαστος νὰ 'σαι, γιαιτρέ, ἐσὺ καὶ τὰ γιαιτρικά
σου! Ἀγόρασα κινίνο, ἀχρεῖαστο νὰ 'ναι! Ἀς τὸ πάρω κι ἀ-
χρεῖαστο νὰ 'ναι κοιν. Ἦ σημ. καὶ παρὰ Σομ. Συνών.
ἀγύρευτος 3. γ) Οὐδ. πληθ. οὐσ., τὰ νεκρικὰ ἐνδύ-
ματα Λέσβ. (Μανδαμᾶδ.): Τσ' βάλαν τ' ἀχρεῖγαστα. 2) Πε-
ριττός Κεφαλλ.: Εἶν' ἀχρεῖαστο νὰ ποῦμε περισσότερα. 3)
Ὁ μὴ θέλων νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τι, ἀπειθής, ἀνυπότακτος
Ἦπ. Κύπρ. 4) Ἀχρεῖος, ἀσελγής Πελοπν. (Καλάβρυτ.):
Ἀχρεῖαστος λόγος. Ἀχρεῖαστη δουλειὰ - κουβέντα. Ἀχρεῖαστο
τσοῦπι. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχρειάνης 1. 5) Ὁ μὴ
ἔχων χρεῖαν τινὸς Ἰόνιοι Νῆσ.: Γνωμ. Ἀχρεῖαστος δὲ σκιά-
ζεται, γιὰ τί χρεῖα ἔχει;

ἀχρεῖεύω Α.Ρουμ. (Φιλιπούπ.) Πελοπν. (Μάν.)
— Λεξ. Βυζ. Μπριγκ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος.

1) Ἀσελγαίνω ἐνθ' ἄν. 2) Γίνομαι ἀχρεῖος, δια-
φθείρομαι Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Δημητρ.: Ὁ κόσμος
ἀχρεῖεψε Λεξ. Δημητρ.

ἀχρεῖόγλωσσα ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. γλῶσσα.

Ἀχρεῖα γλῶσσα καὶ μετων. ἄνθρωπος βωμολόχος.
Συνών. ἀτσαλόγλωσσα.

ἀχρεῖογλωσσῶ ἡ, ἀμάρτ. ἀχρεῖογλωσσῶ Νάξ. (Ἀ-
πύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχρεῖόγλωσσος.

Αἰσχρολογία, βωμολοχία. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀτσαλο-
κουβέντα, ἔτι δὲ ἀφύσικα (ἰδ. ἀφύσικος Β2), ἀ-
φυσικόλογο, ἀχρεῖολογία 2, ἀχρεῖόλογο, ἀχρεῖο-
στομιά, βρομόλογο, παλαιόλογο.

ἀχρεῖόγλωσσος ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. γλῶσσα.

Ὁ ἔχων ἀχρεῖαν γλῶσσαν, βωμολόχος. Συνών. ἰδ.
ἐν λ. ἀχρειάνης 1.

ἀχρεῖοκόριτζον τό. Πόντ. (Κερασ.) ἀχρεῖοκόρι-
τζον Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. κορίτζιν, δι' ὃ
ἰδ. κορίτσι.

Νεᾶνις λέγουσα ἢ πράττουσα αἰσχροῖα.

ἀχρεῖοκώπελλο τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. κωπέλλι.

Παῖς λέγων ἢ πράττων αἰσχροῖα. Συνών. ἀχρεῖο-
κωπέλλουδο, ἀχρεῖόπαιδον.

ἀχρεῖοκωπέλλουδο τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. κωπέλλουδι.

Ἀχρεῖοκώπελλο, ὁ ἰδ.

ἀχρεῖολογᾶς ὁ, ἀμάρτ. ἀχρεῖολογᾶς Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀχρεῖόλογο καὶ τῆς καταλ. -ας.

Ἀνθρωπος λέγων αἰσχροὺς λόγους, βωμολόχος.
Συνών. ἀχρεῖᾶς. Πβ. ἀχρειάνης 1.

ἀχρεῖολογία ἡ, σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀχρεῖ-
ολογία Λεξ. Δημητρ. ἀχρεῖολογία Πόντ. (Κερασ.) ἀχρεῖ-
ολογία Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχρεῖολόγος.

1) Τὸ νὰ λέγῃ τις ἀχρεῖους λόγους, αἰσχρολογία. 2)
Λόγος ἀχρεῖος, αἰσchrός. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχρεῖο-
γλωσσῶ.

ἀχρεῖόλογο τό, σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. λόγος.

Λόγος ἀχρεῖος, αἰσchrός: Ἐμαθε τὸ παιδί καὶ λέει ἀ-
χρεῖόλογα. Γυρίζει μὲ παλαιόπαιδα καὶ τοῦ 'μαθαν ἀχρεῖόλογα.
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀχρεῖογλωσσῶ.

ἀχρεῖολόγος ἐπίθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. ἀχρεῖόλογος
ΚΠαλαμ. Νύχτ. Φήμ. 12—Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ ρ. λέγω.

Ὁ λέγων αἰσχροὺς λόγους, βωμολόχος. Συνών. ἰδ.
ἐν λ. ἀχρειάνης 1.

ἀχρεῖολογῶ σύνηθ. καὶ Πόντ. ἀχρεῖολογῶ Πόντ.
(Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀχρεῖολόγος.

1) Αἰσχρολογῶ σύνηθ. καὶ Πόντ.: Γυρίζει μὲ παλαιό-
παιδα κ' ἔμαθε ν' ἀχρεῖολογῇ. Συνών. ἀχρεῖοστομίζω.

2) Ὑβρίζω τινὰ δι' ἀχρεῖων λόγων Θράκ. (Σαρεκκλ.):
'Ο δεῖνα μ' ἀχρεῖολόγησε.

ἀχρεῖόπαιδον τό, Πόντ. (Κερασ.) ἀχρεῖόπαιδον
Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐσ. παιδί, δι' ὃ ἰδ.
παιδί.

Ἀχρεῖοκώπελλο, ὁ ἰδ.

ἄχρειος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Χαλδ.)
ἄχρειους βόρ. ἰδιώμ. ἄχρειος Τηλ. ἄχρους Μακεδ. (Κα-
στορ.) ἀχρεῖγος Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πόντ. (Κερασ.) ἀ-
χρεῖος Πελοπν. (Μάν.) ἀχρεῖγος Ἄνδρ. ἀχρεῖς Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀχρεῖος, παρ' ὃ καὶ μεταγν. ἄ-
χρειος. Πβ. Ἡρωδιαν. 1,136 (ἐκδ. Α. Lentz) «παρὰ τὸ

χρεία τὸ κατὰ στέρησιν ἄχρειος ὡς μοῦσα ἄμουσος.

A) Ἐπιθετικ. 1) Ἀχρηστος Τηλ. 2) Αἰσχροός, ἄσεμνος, βωμολόχος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Χαλδ.): Ἀχρεία λόγια - πράματα κττ. Ἀχρεῖες κουβέντες κοιν. Ἀχρεῖργο παιδί Ἀνδρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄχρειάνης 1.

B) Οὐδ. πληθ. οὐς. 1) Αἰσχρολογίαι κοιν.: Ὅλο ἄχρεία λέει. Τοῦ κόσμου τ' ἄχρεία λέει. 2) Αἰσχροουργαὶ πολλαχ. καὶ Πόντ. (Οἶν.): Τῆς ἔκανε ἄχρεία (τὴν ἐβίνησε) πολλαχ. Ἐκαμαν ἄχρεία Λεξ. Δημητρ. Φτάγω ἄχρεία Οἶν.

ἄχρειοστομιά ἡ, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειόστομος.

Ἀχρειολογία, αἰσχρολογία. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄχρειο-
ο γ λ ω σ σ ι ᾶ.

ἄχρειοστομίζω Λεξ. Δημητρ. ἄχρειοστομῶ Λεξ.
Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειόστομος.

Ἀχρειολογῶ 1, ὁ ἰδ.

ἄχρειόστομος ἐπιθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἄ-
χρειόστουμους σύνηθ. βορ. ἰδιωμ. ἄχρειγιόστομος Πόντ.
(Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχρειος καὶ τοῦ οὐς. στόμα.

Αἰσχρολόγος, βωμολόχος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄχρειά-
νης 1.

ἄχρειοσύνη ἡ, Λεξ. Μπριγκ. ἄχρειοσύνᾳ Πόντ.
(Κερασ.) ἄχρειγιόσυνᾳ Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ μεσν. οὐς. ἄχρειοσύνη.

Αἰσχροότης, αἰσχρολογία.

ἄχρειότητα ἡ, ἄχρειότη Α.Ρουμेल. (Φιλιππούπ.)
ἄχρειότε Πόντ. (Κερασ.) ἄχρειότητα πολλαχ. καὶ Πόντ.
(Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἄχρειότης.

Ἀχρειότης, ἀσέλγεια.

ἄχρεοκόπητος ἐπιθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *χρεοκοπητός
< χρεοκοπῶ.

Ὁ μὴ χρεοκοπήσας: Κάνενας δὲν ἔμεινε ἄχρεοκόπητος.

ἄχρεος ἐπιθ. Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Δημητρ. ἀνέχριος Κάσ.
ἀνήχρεος Κάρπ. ἀνήχριος Κάρπ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. χρέος.

Ὁ μὴ ὀφείλων, ὁ μὴ ἔχων χρέος ἐνθ' ἄν.: Γνωμ.
Ὅποιος κοιμᾶται νησιτικὸς σηκώνεται ἀνέχριος Κάρπ. Φτω-
χὸς ἀνέχριος, καθάρειος πλούσιος Κάσ.

ἄχρέωτος ἐπιθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἶν.) ἀχρίωτος
Κέρκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *χρεωτός < χρε-
ῶνω. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ εἰς ἐν τῷ τύπῳ ἀχρίωτος
ἰδ. NAndriotis ἐν Ἀρχ. Θρακικ. Θησ. 6 (1939,40) 176 κέξ.

Ὁ μὴ βεβαρημένος μὲ χρέος ἐνθ' ἄν.: Ἀνθρωπος
- νοικοκύρις ἀχρέωτος. Ἀμπέλι - σπῖτι - χτήμα ἀχρέωτο σύνηθ.
Ἀχρέωτον πρωμῖν Οἶν. || Γνωμ. Μονάχα ὁ ἀχρέωτος εἶν' ἀλή-
θεια νοικοκύρις Λεξ. Δημητρ.

ἄχρημάτιστος ἐπιθ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) ἀχρημάτ-
στους Μακεδ. (Ζουπάν.)

Τὸ μεταγν. ἐπιθ. ἀχρημάτιστος = ὁ καθ' ὃν δὲν
γίνεται δημοσία ὑπηρεσία.

Ἀνίσχυρος, ἀνίκανος ἐνθ' ἄν.: Εἶναι ἀχρημάτιστος, δὲ
χρηματεῖ γιὰ τίποτα Σαρεκκλ. Ἀχρημάτιστη γυναῖκα αὐτόθι.
Πιδιά ἀχρημάτιστα Ζουπάν.

ἄχρησίμευτος ἐπιθ. λόγ. σύνηθ.

Τὸ μεσν. ἐπιθ. ἀχρησίμευτος.

Ὁ μὴ χρησιμεύων εἰς τι, ἄχρηστος: Ἀχρησίμευτο
πρᾶμα.

ἄχρηστεύω λόγ. σύνηθ.

Τὸ μεταγν. ἀχρηστεύω.

1) Καθιστῶ τι ἄχρηστον, ἀκατάλληλον πρὸς χρῆσιν:
Ἀχρήστεψα τὸ τουφέκι μου. Ἀχρήστεψαν τοῖς μηχανές. 2)
Παύω νὰ χρησιμοποιοῦν τι.

ἄχρηστία ἡ, λόγ. σύνηθ. ἀχρησιᾶ Ἡπ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀχρηστία.

Τὸ νὰ μὴ δύναται τι νὰ χρησιμοποιοῦν, τὸ νὰ εἶναι
ἄχρηστον ἐνθ' ἄν.: Πολλὰ παλαιὰ πράματα εἶναι ἔς ἀχρησιᾶ
σήμερα σύνηθ. Τὸ πολὺ κρασί φέρνει τὴν ἀχρησιᾶ τοῦ νε-
ροῦ Ἡπ.

ἄχρηστος ἐπιθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν.) ἄχρηστους
βόρ. ἰδιωμ. ἄχρ'στος Μύκ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἄχρηστος.

1) Ὁ μὴ χρησιμοποιοῦμενος ἢ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χρη-
σιμοποιοῦν, ἀκατάλληλος πρὸς χρῆσιν κοιν. Πόντ. (Οἶν.):
Ἀχρηστο πρᾶμα. Ρολοὶ χαλασμένο κι ἄχρηστο. Ἀχρηστη
καρέκλα. Χύνεται τόσο νερὸ ἄχρηστο. Πέτρες ἄχρηστες. β)
Ἀνωφελὴς κοιν.: Ἀχρηστος ἄνθρωπος - ὑπάλληλος κττ.
Γυναῖκα πολὺ γραῖα κι ἄχρηστη. Ἀχρηστο κορμί - παιδί κττ.

2) Ἀδέξιος, ἀνεπιτήδειος Πελοπν. (Κορινθ.) Σέριφ.:
Ἀχρηστος τεχνίτης Σέριφ. 3) Ἀχρεῖος, αἰσχροός Μύκ.:
Ἀχρ'στα λόγια. Ἡ σημ. καὶ μεσν. πβ. Μ'Ετυμολ. 463,24
«σχήματα ἄχρηστα ποιοῦσα».

ἄχρη ἐπίρρ. Χίος.

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἄχρη.

Ὀλίγον τι, μόλις: Ἀχρη ἄχρη τὸν θυμοῦμαι.

Πβ. ἄχρη 13.

ἀχρία ἡ, Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. κνίδη κατ' ἀποβολὴν τοῦ δ μεταξὺ
φωνηέντων καὶ ἀνάπτυξιν προθετικοῦ α. Διὰ τὴν τροπὴν
τοῦ ν εἰς ρ πβ. τὰ ἐπίσης Τσακωνικά κνίπες - κρίπες,
τέχνα - τέχρα. Ἰδ. MDeffner Zakon. Gramm. καὶ Λεξ.
ἐν λ. ἀχρία.

Τὸ φυτὸν κνίδη. Συνών. τσουκνίδα.

ἀχριστία ἡ, Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄχριστος (II).

Ἀσέβεια.

ἀχρίστιανος ἐπιθ. Ζάκ. Θράκ. — ΑΛασκαράτ. Ποι-
ήμ. 100.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ὄν. Χριστιανός.

Ὁ μὴ πιστεύων εἰς τὸν Χριστόν, ἀσεβής, ἄπιστος
ἐνθ' ἄν.: Ἀθεόφοβος κι ἀχρίστιανος Θράκ. Νὰ πεθάνω ἀ-
χρίστιανος! (ὄρκος) Ζάκ. || Ποίημα.

Κ' ἐθρήνησε ὁ πατέρας του κ' ἡ μάνα

λογιάζοντας τ' ἀχρίστιανα στερνά του

ΑΛασκαράτ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἄχριστος (II).

ἄχριστος ἐπιθ. (I) σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.)
ἄχριστους βόρ. ἰδιωμ. ἄχριδτους Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *χριστός < χρίω.

1) Ὁ μὴ χρισθεὶς διὰ πηλοῦ ἢ κονιάματος σύνηθ. καὶ
Πόντ. (Κερασ. Οἶν.): Ἀχριστος τοῖχος. Ἀχριστο ἀλώνι
- ντουβάρι - σπῖτι - τζάκι σύνηθ. 2) Ὁ μὴ κλεισθεὶς ἐρ-
μητικῶς δι' ἐπαλείψεως τοῦ πώματός του μὲ συγκολλητι-
κὴν οὐσίαν, ἐπὶ ἀγγείων πολλαχ.: Ἀχριστον καζάνι Ρόδ.

